

Kenau op de kaart

Een boek, nog een boek, over niet al te lange tijd weer een boek, een standbeeld, een opera, een film, Kenau-postzegels, een 'Avondje Kenau', kortom, de heldin van Haarlem is op de kaart gezet! Nu was ze dat al in 1688 toen Romeijn de Hooghe zijn fraaie overzichtskaart van Haarlem maakte. Maar nu wordt met al deze acties de kennis van de Haarlemmers over het heldhaftige verzet tijdens het Beleg van Haarlem zo niet aangevuld, dan wel opgefrist.

Avondje Kenau

Op het 'Avondje Kenau' dat de Bibliotheek Zuid-Kennemerland op 23 januari jl. organiseerde, waren drie schrijfsters aanwezig, t.w. Tessa de Loo, Lydia Rood en Els Kloek. Zij werden kritisch ondervraagd door Annemieke Windt van het Haarlems Dagblad. Een volle zaal hoorde hoe de dames af en toe fel discussieerden over de hoofdpersoon van hun boek* en de rol van de vrouw in oorlogstijd. Niet alleen tijdens het beleg in 1572-1573 speelde vrouwen een belangrijke rol. Ook in onze tijd zijn er vele vrouwen die in de brandhaarden van de wereld hun mannetje staan. Denk bijvoorbeeld aan het Pakistaanse meisje Malala. Wie zorgt er trouwens voor huis en haard en de kinderen als de mannen zijn gevlucht of op oorlogspad zijn? In het leger zelf zijn ook altijd vrouwen actief, als marketenster, kookster, verzorgster van gewonden, etc. Kenau symboliseert in feite al die anonieme vrouwen, toen en nu, of ze nu wel of niet met pek en stenen heeft gegooid.

Mythe of historie?

Dat er altijd al een gespannen verhouding heeft bestaan tussen historie en culturele uitingen, is geen reden om zo'n interessant stuk van onze geschiedenis niet aan de orde te stellen. Want wat weten we eigenlijk van het dagelijks leven van gewone burgers van een belegerde stad, die na de overgave nog drie jaar onder een bezettingsmacht kwam te liggen? Hoe houden mensen het vol te leven met bedreigingen, intriges, geweld, dood, hongersnood en voortdurende angst? Om dat te kunnen verklaren, heb je de vrouwen nodig. Juist via een kunstzinnige uiting kan een groter publiek worden bereikt dan via soms saaie geschiedenisboeken. Leerden we vroeger op school niet 'in Alkmaar begint de victorie'? Maar waarom niet voortaan (met Bies van Ede) gezegd 'in Haarlem begint de victorie'? Immers, de Spanjaarden zijn dan wel ten slotte naar Alkmaar getrokken, maar daar moesten ze zich opnieuw invechten en lijden onder een echte Hollandse winter. Dat konden ze na alle doorstane ellende niet meer opbrengen en dropen af. Misschien is onderhand de tijd wel rijp om meisjes weer de naam Kenau te geven....

Vrolijke noot

'In Haarlem woont een vrouw, die niet met zich laat sullen. De vijand staat te tollen en bidt: was ik maar thuis. Gedenk daarom de dag, dat vrouwen zich verweren, zelfstandig opereren. Daardoor heeft u een huis. Met kokende olie, vuur en brandend pek zit Kenau's vrouwenleger heel Spanje op zijn nek'. Dat zong het koor van 'Kenau de opera' om ons op te warmen voor het komende muziekspektakel in de Lichtfabriek. Als laatste verrassing volgde nog een voorproefje van de film, die net als de opera in maart in première gaat.

Kenau-postzegels

In de Hoofdwacht, de zetel van de Vereniging Haerlem hangt de kaart van Romeijn de Hooghe waarop Kenau als Haarlemse heldin is afgebeeld. Maar deze kaart is 325 jaar oud en moet nodig gerestaureerd worden. Daarom zijn er Kenau-postzegels te koop, niet alleen in de (web)winkel van de Vereniging, maar ook op diverse plaatsen in de stad. Zoals bij de VVV, het Historisch Museum, en het Noord-Hollands Archief. De prijs is 9,50 euro per velletje van 10 zegels en een deel ervan komt ten goede aan het restauratiefonds van de kaart.

Marjorie Vroom

* De titels van deze boeken: Tessa de Loo - Kenau; Lydia Rood – Kathelijne van Kenau; Els Kloek – Kenau en Magdalena.